

STAR TREK-MANGA

// Iskariotes

Idén került a mozikba a minden idők egyik legsikeresebb sci-fi franchise-ának legújabb része: a Star Trek 12. Ennek apropóján jutott eszembe, hogy hiszen ebből van manga is, sőt van olyan Star Trek manga, amit itthon is kiadtak. Bár már a korábbi Mangattack cikkemnél rövid említést tettem róla, most mégis következzen a Star Trek manga ismertető.

STAR TREK 1x1

Még mielőtt rátérnék magára a manga bemutatására, úgy gondolom, hogy be kell mutatnom röviden a Star Trek (ST) univerzumot, hátha így kicsivel könnyebben részánja magát az ember, hogy elolvassa a két mangát és talán, hogy a sorozatokkal is megismerkedjen.

Az ST univerzum origónak számító időpontja 2063, amikor is a sorozat egyik alapja a vulkániak megérkeznek a Földre és ezzel létrejön a fajok közti kapcsolat. A hegyes fülű, zöldvérű és logikusan gondolkodó faj azért vette fel a kapcsolatot az emberekkel, mert a zseniális tudós Zefram Cochrane feltalálta a térhajtóművet, így már az emberiség is képes lett az űrben való nagyobb távolságok megtételére. 2161-ben létrejött a Bolygók Egyesült Föderációja (röviden Föderáció) melyet az andóriaiak, emberek, tellariták és vulkániak alapítottak. Idővel a szövetség taglétszáma 69-re növekedett. Ennek a szervezetnek az egyik hivatalos szerve a Csillagflotta, melynek feladatai többek között a kutatás, a segítségnyújtás és a védelmezés (bár hivatalosan a Flottának nincsen hadihajója, de sok hajója fel van szerelve különböző

harceszközzel, hivatalosan önvédelem céljából).

Bár maga a Föderáció egy békés (liberális demokrácia stabil és erős gazdasággal) alakulat, több háború is kénytelen volt vívni. Így a Romulán és a Kardisszai Birodalommal valamint a Dominummal is, illetve a mindenki által utált és valamennyire félt Borggal is (bár megjegyzendő, hogy klasszikus háború nem volt a két fél közt, de a Borg szinte minden alkalommal támadólag lép fel a Föderációval szemben.) Illetve meg kell említeni, hogy klingonokkal is voltak fegyveres összecsapások, de a jövőben a két fél békére és együttműködésre törekszik.

Sorozatok

Magát az egész univerzumot (de legalábbis az alapjait) Gene Roddenberry rakta le 1964-ben. (Roddenberry előbb a II. világháború alatt szolgált pilótaként, 1945-ös leszerelése után pedig a PanAm amerikai légitársaságtól állt pilóta. Egy légi baleset után rendőrnékként állt, ahonnan 1956-ban szerelt le, azután tévés forgatókönyvírói munkájával foglalkozott.) Mivel az alapötlet a hidegháború illetve az afroamerikai polgárijogi mozgalmak ideje alatt született, így ezeket adott választ Roddenberry a maga stílusában. Így minden sorozatban felbukkan a háború kontra béke ellentéte, az öndefiníció, a tekintélyelvűség, az imperializmus, az osztályharc, az emberi jogok, a szexizmus, a feminizmus és a technológia újítási problémái. Roddenberry egyedül a hit és a vallás szerepét nem feszegette oly látványosan, mindez annak volt köszönhető, hogy magát humanistának és agnosztikusnak tartotta, véleménye szerint az lenne a legjobb az emberiségnek, ha ateista lenne. (Egy kis érdekesség: Roddenberry kétszer nősült, második házasságát Japánban kötötte és sintoista szertartás szerint zajlott le a házassági ceremónia.) 1991-ben hetvenévesen halt meg, maradványait a világűrbe lökték ki. Roddenberry a saját ötletével 1964-ben kereste meg az NBC stúdiót, akik meg is vették a jogokat. Az első pilot részvetésnél a sorozat megbukott, sokan megütözték a mára kultikusnak számító félvér vulkáni Spock külsejét (örögszerűnek tartották). Mivel a stúdió addig rekord összeget fektetett bele a pilot részbe, ezért példátlan módon még egy pilot résznek adtak esélyt igaz csak 1965-ben. Az eredeti legénységből pont Spock maradt, rajta kívül mindenki mást lecseréltek. Az 1965. szeptember 8-i rész a *Where No Man Has Gone Before* sikert aratott, így az Enterprise csillaghajó története közel 80 részen át volt adásban. Középpontjában az érzelmeire hallgató dr. McCoy, a mindig logikusan gondolkodó Spock és a kettőjük közt döntésre jutó Kirk kapitány hármására fókuszálva.

(folytatás a következő oldalon)

1. kötet adatai

Cím: Star Trek: Shinsei
Shinsei 新新新星
„Új életek, új csillagok”

Kiadó:
Athenaeum 2000

Kiadás éve: 2007

Kötés típus:
ragasztott papírkötés

Oldalszám: 234

2. kötet adatai

Cím: Star Trek: - Kakan ni Shinkou
果敢に進行
mérészen előre

Kiadó:
Athenaeum 2000

Kiadás éve: 2008

Kötés típus:
ragasztott papírkötés

Oldalszám: 211

Folytatás a következő oldalon!

Bár a sorozatból 3 évad készült, már az első évad végén törölni kívánta az NBC, de a rengeteg rajongói tiltakozás miatt visszaléptek e tervüktől. Végül 1969. június 3-án vetítették le az utolsó részt az eredeti sorozatból.

Bár Roddenberry rögtön egy újabb ST sorozatot szeretett volna indítani, az nem valósult meg. Az NBC ezt leginkább azért szerette volna elkerülni, hogy az ismétlések valamint a külföldre eladott sorozat még egy ideig jól tudja termelni a profitot. Végül 1973-ban elindítottak egy rajzfilm sorozatot, mely *Star Trek The Animated Series* (ST TAS) néven vált ismertté, bár eredetileg beletartozott a ST kánonjába, később kiemelték belőle. Maga a sorozat 1974-ig futott és 22 részt élt meg.

Ezek után elindultak a második sorozat (*Star Trek: Phase Two*) előkészületei, mely gyakorlatilag az Enterprise második ötéves küldetését mutatta volna be, premierjét 1978-ra időzítették volna. Végül a munkálatok leálltak és helyette az 1979-ben bemutatott: *Star Trek Csillagösvény* mozifilmnek kezdtek el dolgozni. Ezt követően még tízenként mozifilm került bemutatásra 2013-ig. 1987-ben került adásba az új sorozat, a *Star Trek The New Generation* (ST TNG). A sorozat Jean Luc Piccard kapitány hajóján játszódik; míg az első sorozat a felfedezésről szól, addig ez inkább már a Föderáció belső ügyeit és külső bonyolalmait mutatja be. A sorozat 1994-ig futott és 177 részt tett, ezzel a ST TNG a leghosszabb Trek sorozat. Majd 1993-ban elindult a *Star Trek Deep Space Nine* sorozat, mely egy űrbázison játszódik. 1999-ig volt adásban, ezalatt 175 részt készült belőle. 1995-ben a *Star Trek Voyager* sorozat indult el, melyben egy Csillagflottás hajó került el a Delta kvadrászba és onnan kezdte meg haza vezető útját az ismeretlen tájékon. 2001-ben a Voyager kalandjai véget értek, ezt követően még ugyanabban az évben elindították a *Star Trek Enterprise* sorozatot, mely 2005-ig ment. Ebben a szériában a még formálódó Csillagflottával ismerkedhettünk meg, ez a sorozat már nem volt olyan sikeres, mint a közvetlenül előtte vetített másik három, ezért csak 98 részt élt meg.

Manga

A franchise-oknál a különböző feladkozások kimeríthetetlennek bizonyulnak, így természetesen születtek ST-s számítógépjátékok, regények, paródiák és még egy klingon nyelvű opera is. [Magát a nyelvet Marc Okrand fejlesztette ki, és complex nyelvtana van. Akik szeretnének mélyebben elmélyedni az egyik leggyorsabban növekedő mesterséges nyelv rejtelmeiben, azoknak ajánlom az 1992-ben alakult nonprofit Klingon Language Institute honlapját.] Nem meglepő módon képregények is születtek az ST univerzumból. A több ezer rajongói képregényeket nem is számolva, több hivatalos comic adaptáció született, így a DC és a Marvel is adott ki ST képregényeket.

2004 októberében a Tokyopop bejelentette, hogy egy mangás antológiát fog kiadni az ST TNG-ből. Sokak szerint a Tokyo Pop ezzel a kiadvány sorozattal érte el a csúcspontját, ha ez alatt azt vesszük, hogy egy abszolút amerikai sorozatot ültetett át magába és így próbált egyesíteni a két (talán) legerősebb (pop) kulturális piacot.

A munkálatok nehezen indultak be, és végül csak 2006 szeptemberében (a sorozat 40. évfordulójára időzítve) látott napvilágot az első Star Trek manga, a *Shinsei Shinei*. Ez nem a már előre beígért ST TNG volt, hanem az eredeti sorozathoz nyúlt vissza. A történetek nem sikerültek kimondottan jól, inkább tűnnek egy-egy rész hosszabb összefoglalójának, semmint önálló, eredeti történeteknek. Több amerikai szakporthal is felrögzítette a kiadványnak, hogy kevés érzelmi és etikai-morális problémát vonultat fel.

1. kötet fejezetei

Mellékhatások: (Írta: Chris Dows, Rajzolta: Makoto Nakatsuka) A fejezet a borg királynő születését meséli el. Ahogy korábban is utaltam rá a borgok félelmetes haderővel bírnak, így minden más politikai erőt/fajttal rettegésben tartanak. A sorozatban a borgokat „a tökéletes gonosz aligha felülmúlható megtestesülésének” tartják. Az teszi őket félelmetessé, hogy nem a hatalomért vagy gazdagságért hódítanak, hanem azért, hogy más fajtoktól tudást és technológiát szerezzenek be és ezáltal tökéletesítsék saját magukat. Míg a legtöbben ezt valamilyen diplomácia útton tennék meg, a borgok megjelennek és akár egész bolygókat, fajokat, civilizációkat is asszimilálhatnak.

Ahogy mondani szokták: „Itt a Borg, asszimilálni fogjuk magukat, minden ellenállás hasztalan.” Fontos látni, hogy a borg fajtán senki sem egyén, csupán dolgozó, nincsenek egyéni gondolataik, azokat törlik, míg regenerálódnak (köszönhetően a testükben lévő sok nanotechnológiának) és helyettük közösségi információkat töltenek be. Fajukban – amiben egyes feltételezés szerint akár több trillióan is élnek – mindössze egy valakinek vannak saját önálló gondolatai, aki mindenkit összefog és irányítani tud, ez pedig a borg királynő.

Bármí, csak egyedül: (Írta: Joshua Ortega *Rajzolta: Gregory Giovanni Johnson*) Az első kötet egyik legszomorúbb története. A lényeg az, hogy Kirk kapitány és kis csapata leszállnak valahol, minden zsepé és jó, majd csodák-csodájára kiderül, hogy mégsem. Erről a fejezetről nem árulok el többet.

Mindhálálíg: (Írta: Mike W. Barr, *Rajzolta: Jeong Mo Yang*) Fajdalmasan ötletlen sztori. Egy mára lakatlan bolygóról két szarkofágot visznek fel az űrhajóra és hamarosan kitör a nemek közti háború. Teljesen hihetetlen módon maga Kirk kapitány rendezi el a dolgokat – még ílyet!

Oban: (Írta: Jim Alexander, *Rajzolta: Michael Shelfer*) A fantáziatárság újabb mértékegysége. Az Enterprise egy állatot szállít, ami a két háborúban álló faj közti béke szimbóluma lehet. De a csomag rejt egy-két meglepetést.

Árvák: (Írta: Rob Tokar, *Rajzolta: Ej Su*) Az USS Enterprise-nak gonosz kalózokat kell likvidálnia, de egy váratlan fordulat miatt kiderül, hogy a kalózok nem is annyira kalózok.

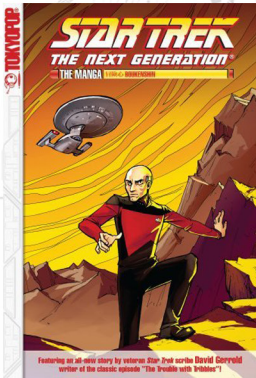
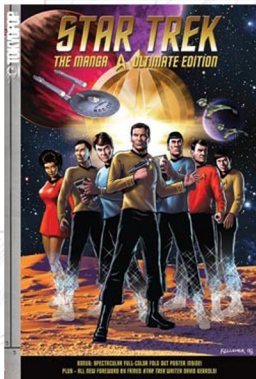
A lényeg: Ne árts! (Írta: Dayton Ward és Kevin Dilmore (novella) *Klasszikus* eset. Egy föderációs orvos egy olyan bolygón tevékenykedik, ami még nem áll készen arra, hogy felvegye a kapcsolatot a külvilággal (érsd a Föderációval). A doktor nő ugyanakkor az orvosi esküje miatt segíteni próbál a bolygó népén, míg Kirk kapitányék vissza szeretnék hozni onnan. A kérdés az, hogy az Enterprise vezetője hogyan dönt? Hallgat az erkölcsi és morális értékeire, vagy betartja az Elsődleges irányelvet. [Elsődleges irányelv: A Csillagflottának van egy törvénykönyve, amelyben kétséget kizárva ez a legfontosabb szabály.]

Az irányelv azt mondja ki, hogy egy Csillagflotta (vagy bármely Föderációs állampolgár), semmilyen körülmény esetében sem avatkozhat bele egy másik nép fejlődésébe. Az irányelv betartása érdekében akár emberleleteket is fel lehet áldozni.]

2. kötet fejezetei

Cura te ipsum: (Írta: Will Weathon, *Rajzolta: Ej Su*) A kifejezés kábé annyit takar, hogy a saját tanácsát először mindenki saját magán próbálja ki. A rész klasszikus TSO hangulatban telik, idegen bolygó-helyi konfliktus, McCoy viccesen morog, Spock homlokot ráncol, Kirk verekszik és elszakad a ruhája. Ja igen, hőseink dilithium kristályokat szeretnének beszerezni.

Ez a kristály helytel-közéssel minden űrhajó alapüzemanyaga. Senki se keresse a periódusos rendszerben, mert nincs rajta.

A tárgyalás: (Írta: Mike Wellman, *Rajzolta: Nam Kim*) Kirköt egy Kos nevű bolygóra szállítják, ahol egy végletekig bürokratikus állam kezd el bíraskodni felette psziszcáráé dolgokon. Kábé olyan szintű dolgokon megy a vita, mintha a kedves olvasót azért vinnék bíróság elé, mert még ovsiban az uzsonnaidőben a megengedett 2 nápolyi helyett három vett el. A rész nagy pozitívuma, hogy találkozhatunk egy klingonnal. [A klingonok egy humanoid faj a Béta kvadránsban. Külsőre nagyon embernek tűnnek (leszámítva a recés homlokukat), belsőre már eltérőbbek. Bizonyos szerveikből dupla van (pl.: szív) erős csontozatúak és a vérük levendula színű. A Klingon Birodalom nagyon harcias volt, amíg nem találkoztak a Föderációval nem volt olyan fogalmuk, mint pl.: béke-egyezmény. Harciasságuk csak azután kezdett csökkenni, hogy a Praxis nevű anyaholdjuk felrobant, azóta nyersanyaghiányban szenvednek.]

Kommunikációs zavar: (Írta: Christine Boylan, *Rajzolta: Bettina Kurkoski*) Bármennyire is hihetetlen, de kommunikációs zavar lép fel, és még egy wao: maga Uhura, a kommunikációs tiszt fogja megoldani a helyzetet. Milyen váratlan fordulat.

Folytatás a következő oldalon!

Vissza a Tartalomjegyzékhez

A skaijai kapu: (írta: Diane Nuane, Rajzolta: Don Hudson és Steve Buccelato) Kirk legénységére újabb békéltető szerep járul egy csinos uralkodónővel a középpontban, akibe McCoy könnyen és gyorsan beharabodik, de a hölgy is rejteget pár meglepetést.

Koholt szövetség: (írta: Paul Benjamin, Rajzolta: Steven Cummings) Hőseink a Vulkanon tesznek egy apró kitérőt. Ami már csak azért is érdekes, mert ez Spock szülőbolygója.

Búcsúülevél: (írta: Geoff Trowbridge) Ez a novella talán a legkomolyabb alkotás mindkét kötetet együttvéve. Főszereplője nem is TOS-os karakter, hanem maga a női szívek nagy elrablója, Jean Luc-Picard kapitány. Fontos adalékként kapunk a DS9-ben látható romlán-föderáció szlovességhöz. Ennek a novellának az elolvasásához tényleg kell ST háttértudás.

Összegzés

Figyelembe kell venni, hogy a ST univerzumnak közel 700 része van, melyek kb 40-45 percesek, ehhez jön még 12 mozifilm valamint rengeteg regény, novella, grafikus novella, képregény stb. tehát szinte lehetetlen, vagy csak nagyon nehezen lehet valami radikálisan újat mondani.

Érdekes azt is szem előtt tartani az olvasás közben, hogy bár a TokyoPop OEL mangákat készítette, a célközönsége így is leginkább amerikai trekke fanokból állt, közülük is inkább a fiatalabb korosztályból. Ők leginkább a közel 20 oldalas színes képregényekhez vannak hozzászokva, amelyeket az olyan mammut cégek publikálnak, mint a DC, vagy mint a Marvel. A 40 oldalas fekete-fehér történetek hosszúak és nem eléggé színesek egy átlag amerikaiak.

Valamint azt is látni kell, hogy itt inkább manga-stílusról van szó semmint mangás képregényről. Hogy világos legyen, mit akarok mondani, sok global vagy OEL manga esetében az alkotókön érődik, hogy maguk is manga rajongók, inspirálja őket az, hogy úgy készítsenek képregényt, ahogyan azt Japánban is elvárnák (pl.: Dramaocón). Itt inkább az érődik, hogy az alkotók (akik közül többen ismert képregényeknél vagy valamely ST szériában működtek közre), ismerik és tisztában is vannak azzal, hogy mit is jelent a manga mint médium, mint stílus, de nem szolgalelkűen másolni akarják, hanem átértelmezik, és újraalkotják azt. Többek közt azért sem álltam be a sorba és nem kezdtem el fikázni a rajzolásokat, mert egész egyszerűen itt nem azon van a hangsúly.

További mangák

A TokyoPop nemcsak ezt a két Star Trek's mangát készítette el, amit nálunk kapni lehet, hanem még az alábbiakat is:

Van még egy TOS világában játszódó kötet, mely Uchu névre hallgat, valamint elkészült egy *Boukenshin* című TNG szériába tartozó kiadvány is. Ezeken kívül létezik egy összefoglaló kötet (*Star Trek: Ultimate Edition*), melybe a legjobbnak tartott történeteket gyűjtötték össze. Ahogy említettem, sajnos ezek itthon már nem kerültek kiadásra.

Érdekességek:

- Ez volt az első színes sci-fi sorozat a televíziózás történetében.
- Amikor az Uhurát játszó Nichelle Nichols ki akart szállni a sorozatból, akkor maga Martin Luther King beszélt rá a folytatásra. Mint érvelt, sok afroamerikaiak ad hitet az, hogy egy néger nő is lehet fontos tiszt egy csillaghajón.
- Uhura és Kirk kapitány közt játszódtott le az első rasszok közti csók az amerikai tévében.
- A Kapcsolatfelvétel című filmben látható egy USS Budapest nevű csillaghajó.
- A DS9 kapitánya Benjamin Sisko az egyik részben paprikás csirkét főz és meg is jegyzi, hogy milyen nehéz kiejteni, ugyanis ez egy magyar étel.

Sorozat/Mozifilm címe	Mettől meddig/premier időpont	Epizód szám
Star Trek: The Original Series (TOS)	1966 - 1969	79
Star Trek: The Animated Series (TAS)	1973-1974	22
Star Trek: Phase Two	tervezték, végül nem készült el	
Star Trek: Csillagösvény	1979. december 7.	
Star Trek II: Khan haragja	1982. június 4.	
Star Trek III: Spock nyomában	1984. június 1.	
Star Trek IV: A hazatérés	1986. november 26	
Star Trek: The Next Generation (TNG)	1987–1994	177
Star Trek V: A végső határ	1989. június 9.	
Star Trek VI: A nem ismert tartomány	1991. december 6.	
Star Trek: Deep Space Nine (DS9)	1993 – 1999	175
Star Trek: Nemzedékek	1994. november 18	
Star Trek: Voyager (VOY / VGR)	1995 – 2001	172
Star Trek: Kapcsolatfelvétel	1996. november 22.	
Star Trek: Űrlázadás	1998. november 11.	
Star Trek: Enterprise (ENT)	2001 - 2005	98
Star Trek: Nemezis	2002. december 13.	
Star Trek	2009. május 7.	
Star Trek – Sötétségben	2013. május 15.	